

Byggnvästen

Medlemstidning för Bygg 6:an Väst, Bygg 12:an, Byggnads Borås och Byggnads avd 22 Halmstad, årgång 2, nr 2, april 2011

Läs mer:

Mötesplatser	sid 4
Vill se helheten	sid 5
Du ska välja igen	sid 5
Avtalshöjningar	sid 6
Vad gör dom	sid 7
Unga på väg ut	sid 12

**Massivträ ger
passiv energi** sid 9

BYGGNADS

Bygg 6:an Väst

Swedenborg Center
Lasarettsvägen 9
461 52 TROLLHÄTTAN
Tel: 0520-48 92 70, direktnr på sid 16
Fax: 0520-48 92 99
E-post: bygg6an@byggnads.se
www.byggnads.se klicka på Avdelningar och sök Bygg 6:an Väst
Filialkontor
Box 417 (Besök: Torggatan 18)
541 28 Skövde
Tel: 0500-44 75 00, direktnr på sid 16
Fax: 0500-44 75 09

Öppettider:

Månd - torsd: 8-12, 13-16

Fred: 8-12

Har du svårt att komma dessa tider?
Ring! Vi kan komma överens om en tid som passar dig bättre.

Telefontider:

Månd - torsd: 7.30-12, 13-16.30

Fred: 7.30-15

Byggnads Borås

Alidelundsgatan 9
506 31 BORÅS
Tel: 033-10 01 50, direktnr på sid 16
Fax: 033-12 06 48
E-post: boras@byggnads.se
Postgiro: 2047 132
www.byggnads.se Klicka på Avdelningar och sök Byggnads Borås

Öppet- och telefontider:

Månd - torsd: 7.30-12, 13-16.30

Fred: 7.30-16

Har du svårt att komma dessa tider?
Ring! Vi kan komma överens om en tid som passar dig bättre.

Bygg 12:an

Olof Palmes Plats 1 (vid Järntorget)
413 04 GÖTEBORG
Jourhavande ombudsman svarar på fackliga frågor: 031-774 33 31
Tel: 031-774 33 00, direktnr på sid 16
Fax: 031-774 33 77
E-post: bygg12an@byggnads.se eller medlemservice.12@byggnads.se
www.byggnads.se/goteborg

Öppettider:

Månd - torsd: 8-12, 13-16

Fred: 8-12

Har du svårt att komma dessa tider?
Ring! Vi kan komma överens om en tid som passar dig bättre.

Telefontider:

Månd - fred: 8-12, 13-16

(Dag före "röd dag" och "afton" 8-12)

Byggnads avd 22 Halmstad

Box 4013
300 04 HALMSTAD
Besök och transporter:
Andersbergsringen 104
302 55 HALMSTAD
Tel: 010-601 10 22, direktnr på sid 16
Fax: 010-601 13 98
E-post: halmstad@byggnads.se
www.byggnads.se Klicka på Avdelningar och sök Byggnads avd 22 Halmstad

Öppet- och telefontider:

Månd-fred: 8-12, 13-16.30

Har du svårt att komma dessa tider?
Ring! Vi kan komma överens om en tid som passar dig bättre.

Tidningen Byggvästen

utkommer med fyra nummer per år
Adress: Byggvästen, Olof Palmes
Plats 1, 413 04 GÖTEBORG

Ansvarig utgivare: Tomas Emanuelsson
Ställföreträdande ansvarig utgivare:

Tomas Lundin

Redaktör, text och foto (om ej annat anges):

Marie Thegerström, 031-774 33 61
marie.thegerstrom@byggnads.se

Redaktionskommitté detta nummer:

Bengt Karlsson, Anders Kööhler,
Charlotte Bejmyr, Tomas Emanuelsson,
Jack Rolka, Tomas Lundin,
Magnus Olofsson, Stig Bengtsson
och Henrik Fager.

Tryck: Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB

A-kassan,

Regionkontor

Byggnads a-kassa, Box 4013,
(Besök: Andersbergsringen 104)
300 04 HALMSTAD

Telefon: 010-601 18 00

E-post: akassan@byggnads.se

Öppettider:

Endast bokade besök.

Telefontider:

Månd-torsd 8-11.30, 13-15

Fred 8-11.30

Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog

Kassakort skickas till: Byggnads
a-kassa, FE36, 930 87 ARJEPLOG

Alla övriga handlingar till:

Byggnads a-kassa, FE36,
930 88 ARJEPLOG

Utan medlemmar inget avtal. Värva!

Fackföreningarna tappar medlemmar. Den trenden måste vi tillsammans vända. Annars får kampen för bättre arbetsvillkor börja om.

Det är inte självklart att lönen höjs så gott som varje år. Eller att byggnadsarbetare får resorna till och från arbetet betalda, betalt på "röda dagar" och arbetskläder. Det är sådant som under årens lopp skrivits in i allt bättre kollektivavtal. Den makt arbetarparten har att förhandla med är att det är många som "försvarar" avtalet.

Omslagsbild: Fredrik Salokangas, snickare på Fristad Bygg AB, håller på att lägga första lagret papp på ett av husen som byggs i massivträ. De ligger på Hallatorp i Borås. Läs på sidan 9.

Minskar då den skaran mattas styrkan i motståndet mot försämringar. Vi kan helt enkelt få det sämre på jobbet.

Detta är ingen utopi. Det finns fackförbund som fått "sälja" förmåner i avtalsförhandlingar redan idag.

Alltså, strunta inte i om det sitter någon i din byssja eller lunchrum som inte är medlem. Prata med den personen. På avdelningarna finns material att hämta med argument som du kan använda när du pratar om vikten av att många är medlemmar. Det spelar roll.

Vill du uttrycka en åsikt i en *facklig* fråga? Skriv ett kort inlägg (max 1000 tecken). Maila till: marie.thegerstrom@byggnads.se. Publicering i mån av plats.

Maila om medlemskap, avgifter, när du byter företag m m

Uppge namn, telefon- och mobilnummer och medlems- eller personnummer.

bygg6an@byggnads.se

medlemservice.12@byggnads.se

boras@byggnads.se

halmstad@byggnads.se

Meddela oss din mailadress och ditt mobilnummer

I framtiden kommer mer information än idag att spridas via mail och sms. Därför är det bra om din mailadress och ditt mobilnummer finns tillgängligt på Byggnads. Meddela oss gärna via någon av kontaktvägarna ovan.

Vice ordföranden har ordet

Vi behöver varandra

Det är hög tid att fråga sig själv och arbetskamrater vad vi vill ha ut av framtiden i byggbranschen. Det finns hot, men det finns också möjligheter!

Alla måste inse att lagar, avtal och försäkringar inte är något vi kan ta för givet längre. Medlemsantalet har sjunkit. Det innebär att avtalet kan få en svagare roll och förmodligen försämrars successivt, vilket andra fack redan fått känna på. Byggnads medlemsavgift sänktes 2007 med 130kr/mån. Som en följd av bl a det har antalet ombudsmän i det närmaste halverats och avdelningar slås ihop under loppet av några år. Lagar som LAS och MBL m fl känns oroväckande nog som om de lever på övertid nu. Dessutom är jobben i byggbranschen utsatta för en ny typ av konkurrens, utländsk arbetskraft och bemanningsföretag, vilka i sig inte är fel. Men konkurrensen sker ofta på olika eller t o m ojusta villkor som vi dessutom har svårt att komma åt med lagar, avtal och minskade resurser. När osund konkurrens bidrar till att arbetsmiljö försämrars, löner dumpas, lärlingar inte får jobb och arbetstillfällen försvinner, då måste vi prata om detta på arbetsplatserna medan de finns kvar!

Det är just detta, att börja prata och engagera sig, som skapar möjligheter. Och det är precis det som är grunden till Byggnads fackförening! Pratar vi inte om facket så finns det inte. Ha en avtalsbok liggande på bordet på rasten och försök diskutera innehållet. Kolla att ni verkligen utnyttjar det ni har rätt till. Prata också med icke-medlemmar. Tala om för dem att "Vi behöver dig som medlem!" Fråga vad i avtalet han/hon tycker är dåligt eller bra. Kanske vet han/hon inte, bryr sig inte och struntar i att andra betalar för det. Erbjud dem en facklig utbildning. Det finns faktiskt en sådan idag för icke-medlemmar.

Tänk skräckscenariet, en person som säger "Jag betalar alla mina arbetskläder, verktyg och resor själv." "Jag låter chefen göra avdrag på min lön för att jag får sitta i en byssja å äta." "Jag tillåter inte chefen att betala ut någon

avtalshöjning, helgdagsersättning, arbetstidsförkortning och inte heller får han betala in avtalspension för mig!"

Man tycker sig arbeta på ett bra företag där allt fungerar eller ett dåligt företag där inget fungerar. Kanske en bit utanför de större städerna, sällan eller aldrig kommer en ombudsman. Man kanske tycker att Byggnads inte överensstämmer med de egna värderingarna eller har agerat för hårt, svagt eller fel i någon fråga. Då kan jag förstå att det är svårt att se vad man får ut av medlemsavgiften. Det enklaste svaret jag kan ge är "solidaritet". Det innebär att du får nytta av det som Byggnads förhandlar om i stort och smått på andra företag, för andra medlemmar. Det "dåliga" företaget måste på sikt bättra sig. Eller ett "bra" företag kan fortsätta att vara just det, genom att slippa utsättas för oseriös konkurrens.

Vi är många medlemmar med skilda åsikter om det mesta. Det är svårt att vara alla viljor till lags. Men Du behövs som medlem! Och dina arbetskamrater med! Har du också lite vilja och tid att påverka din fackförening i rätt riktning, välkommen till ett medlemsmöte vi har på kvällar eller en förtroendemannaträff på dagtid. Gå gärna en facklig utbildning dagtid, för att förstå vad facket är och vad din medlemsavgift går till.

Byggnads är fortfarande ett av världens starkaste förbund, hjälp oss att bibehålla denna position!

Peter Andersen,
Vice ordförande Byggnads Borås

Kort info

Ny på bygget, a-kassa och bok

Ansök om medlemskap i a-kassan (se sid 2). Du blir inte medlem per automatik när du blir medlem i Byggnads. Ha också koll på din utbildningsbok, 300 kr kostar en ny.

Arbetslösheten

I Västra Götaland var 28 febr 2011 3108 personer öppet arbetslösa eller i program (jobb- och utvecklingsgarantin, ungdomsgarantin, arbetsmarknadsutbildning eller arbetspraktik) inom byggbranschen (många yrken). Därav var 922 lärlingar (699 under 25 år). För Halland var motsvarande siffra 325 personer öppet arbetslösa eller i program, varav 99 var lärlingar (64 under 25 år).

I GR-området (tretton samarbetande kommuner i Västsverige) fanns 1601 personer arbetslösa/i program, varav 391 är lärlingar (269 under 25 år).

Tog du ut all arbetstidsförkortning

Alla Byggnads avtal ger rätt till arbetstidsförkortning. Missade du att ta ut den tid du tjänat in före 31 mars 2011 ska du ha ekonomisk ersättning för de timmar du tjänat in.

Kan tolka polska

Behövs polsk tolkhjälp på din arbetsplats kontakta Mikolaj Kosieradzki, 031-774 33 86

Dagar som hägrar

Byggsemestern 2011 är förlagd till perioden 4-29 juli (v 27-30)

GPS i bilen

Du måste inte acceptera att din körjournal hämtas via GPS-tekniken. Sök på GPS på www.datainspektionen.se

Pensionärernas möten

Bygg 12:ans pensionärer har bestämt datum för höstens möten, 12 okt, 16 nov och 7 dec. Mer info i nästa nr.

Tack till Mattias

Mattias Gustafsson, ombudsman med ansvarsområde vvs slutade sin anställning i Bygg 6:an Väst den 30 mars efter ca 6,5 år. Mattias har bl a arbetat med vvs-lärlingar, avtalsteckning och förhandlingar. Vi som varit Mattias arbetskamrater under de här åren önskar honom lycka till på det nya jobbet. Läs mer på sid 6.

Kom på medlemsmöte i maj – juni

Alla medlemmar har ett möte att komma till. Osäker vart du ska gå? Ring!

Bygg 6:an Väst, Trollhättan/Skövde

Bengtstors

Onsd 4 maj kl 16.30

Restaurang Freden, Bengtstors

Ed

Torsd 5 maj kl 16.30

Gästhuset Tjuren, Ed

Lysekil

Onsd 11 maj kl 18.30

Folkets Hus, Lysekil

Trollhättan/Lilla Edet

Tisd 17 maj kl 17

Bygg 6:an Väst, Swedenborg Center

Tidaholm-Hjo-Falköping

Lörd 18 juni kl 11.00

Fiskedag vid Norra Englandssjön på Hökensås, korvgrillning. Skyltad väg från Tidaholm mot Brandstorp.

Vänersborg

Tisd 3 maj kl 18.30

Nya regionen och avtalsinfo

Nygatan 14, Vänersborg

Uddevalle

Onsd 18 maj kl 18

Räkkryssning, från Thulékajen, Uddevalle. Anmälan 0520-489279 senast 13 maj. Begränsat antal platser. Ny region och avtal 2011

Mariestad - Töreboda

Tisd 10 maj kl 18

Studiebesök Rubens Maskinhistoriska Samling 3-baren Lugnås. Lättare förtäring och info om nya regionen

Skövde - Tibro - Karlsborg

Tisd 17 maj kl 17

Bowlingrestaurangen Arena Skövde, ny organisation och kommande avtalsrörelse. Sektionsmästerskap i bowling Anmälan senast 16 maj, 0500-44 75 01 eller 070-268 15 24.

Skara-Götene

Onsd 18 maj kl 18

Kinnekullegården

Lidköping

Månd 9 maj kl 18.30

Gallejan Lidköping

Rickard Sånnecke informerar om projekt Hamnstaden. Anmälan för mat 0703-967318

Grebbestad

Möten/besök efter önskemål. Vill du ha besök? Är det något du funderar över? Är du intresserad av fackliga studier? Rickard Kronlid, 0520-48 92 75

Strömstad

Möten/besök efter önskemål. Vill du ha besök? Är det något du funderar över? Är du intresserad av fackliga studier? Rickard Kronlid, 0520-48 92 75

Åmål

Torsd 5 maj kl 18.30

ABF-lokalen, Åmål

Nya regionen och avtalsnyheter

Byggnads Borås

Alingsås, Sektion 01

Torsd 5 maj kl 18

ABF:s lokaler, Södra Strömg 15, Alingsås.

Borås, Sektion 02

Månd 9 maj kl 18

Byggnads Borås expedition, Alidelundsg 9

Herrljunga - Vårgårda, Sektion 03

Torsd 19 maj kl 18

Hemligt ställe

Anmälan Peter Andersen, 0708-13 61 56

Ulricehamn, Sektion 04

Årsmöte månd 16 maj kl 18

Folkets Hus Ulricehamn.

Mark - Svenljunga, Sektion 05

Månd 16 maj kl 18

Familjemöte med korvgrillning vid Mos Strand i Örby.

Tema på alla möten: Regionbildandet

Bygg 12:an Göteborg

Centrum, Sektion 1

Onsd 11 maj kl 17

AFIGs lokaler, Järntorget 7, vån 5 Göteborg

Sydost, Sektion 2

Torsd 12 maj kl 17

Viran, Mölndals Folkets Hus

Nord, Sektion 3

Månd 9 maj kl 18,

Restaurang Tre Kockar, Kungälv

Gäst: Tomas Emanuelsson

NCC (Byggnads fackklubb)

Onsd 4 maj kl 16.30

Arbetsplats Rågården, Gunnilse

Gäster: AMF Pension och Jack Rolka

Byggnads avd 22 Halmstad

Falkenberg, Sektion 03

Månd 23 maj kl 18.00

Falkenbergs idrottsplats, först möte sedan fotbollsmatch.

Getinge, Sektion 04

Tisd 10 maj kl 18.30

Bowlinghallen i Getinge.

Hylte-Västbo, Sektion 06

Onsd 18 maj kl 18.30

Pistolskytte på Svartkrut i Broaryd

onsd 24 aug kl 18.30

Minigolf, Smålandsstenars Camping

Varberg, Sektion 11

Torsd 28 april kl 18.30

Folkets hus, Varberg

På www.byggnads.se kan du hitta en flik, Avdelningar. Via den hittar du din avdelnings hemsida.

Splitrade byggen skapar oreda och missnöje

Det så kallat moderna byggandet, med uppsplitrade entreprenader, får inga lovord av byggnadsarbetarna på regementet i Borås.

Efter att ha traskat upp för breda, slitna, belamrade och byggdam-miga trappor kommer en rejält förkyld Johan Hallin upp till sin arbetsplats för dagen. Han sätter lister i en av de lägenheter som inreds i kasernbyggnaden på regementet i Borås. Johan letar upp fler arbetskamrater uppe i den svårre-noverade vindsvåningen på plan fem. För det vi ska prata om, är något som upprör känslor hos många på byggena.

- Man hyr in, lånar in och säljer till underentreprenörer. Man slår sönder byggena, säger Johan Hallin missnöjt.

Detta fakta orsakar enligt honom och de andra stökigare byggen där bland annat arbetsmiljö och tempo blir lidande.

De är anställda av Wäst-Bygg AB som för närvarande har många byggen igång och flera på ingående. Men företaget väljer att inte anställa fler utöver de ca 70 kollektivanställda de har. Istället rekryteras personal på andra sätt. Att låna eller hyra in arbetskraft är vanligt. Liksom att sälja ut en avgränsad del av entreprenaden. Dessa underentreprenörer tar då ofta in underentreprenörer i sin tur och så vidare i flera led. Det blir omöjligt att kontrollera.

- De blir dessutom ofta bara nästan klara så får vi göra klart. Och städa, säger Johan

Byggnadsarbetarna på femte våningen ser dagligen tydliga tecken. Det finns inte samma engagemang på bygget. I ett sammansvetsat lag där alla är anställda i samma företag vet alla varandras starka och svaga sidor och kan utnyttja allas kunskap på bästa sätt.

Joacim Assarsson, Jens Gylling, Johan Hallin och Stefan Johansson är bekymrade över hur byggena ser ut idag. Entreprenader splitrats. Det gör att samordning och samarbete fungerar dåligt.

- Det blir ett annat driv och en helt annan känsla. Folk bryr sig på ett annat sätt. En teori finns om varför företag väljer andra alternativ än att anställa.

- Det handlar om att de vill få bort ackordet, tror Jens Gylling och får medhåll. Där Jens är på bygget nu är det svårt att "köra ackord" eftersom oväntade arbetsuppgifter och vinklar och vrår ställer till det. Killarna menar att företagen helst väljer att sälja ut "godbitarna", på byggena.

Att den här typen av byggnation skulle vara modern håller de inte med om. - Skanska provade för femton år sen. Johan Hallin vill påpeka en sak till som påminner om arbete i forna tider.

- Bemanningsbranschen borde förbjudas. Att hyra in en annan människas kropp skulle inte vara tillåtet.

Anställningstryggheten upplukras med alla de här olika alternativen.

- Med tio anställda till bakom sig på turordningslistan skulle anställda känna sig tryggare, tror Johan.

Vad kan man då göra för att förbättra?

- Vi kan vända politiken om tre halvt år, svarar Johan utan att tveka.

Nuvarande regering vill nu försvaga i Lagen om anställningsskydd (LAS). Johan vill vända på det som blir sämre.

- För om byggnadsarbetarna kanske kan säga upp sig med kort varsel, hur färdiga blir byggena då?

Välj vilken vård du vill ha Rösta den 15 maj. Din röst kan avgöra.

Den 15 maj går hålls för första gången omval i Västra Götalandsregionen. Din röst har stor betydelse.

Knappt tjugo röster hanterades fel vid regionvalet i höstas. De skulle lett till en annan mandatfördelning. Därför görs nu hela valet om. En ny chans att rösta för en bättre tillvaro.

Sjukvården tar 90 % av regionens budget i anspråk. Den blir därför valets självklara huvudfråga.

- Frågan är om vi vill ha en rättvis sjukvård, tillgänglig för dig som behö-

ver det, eller ska din ekonomi avgöra. Människosynen i Moderaternas sjukförsäkring ska inte styra vården i regionen, säger Dan Gabrielsson, LO-distriktet i Västsveriges ordförande.

Regionen beslutar också om t ex vägar och kollektivtrafik. För alla som reser i regionen, i jobbet eller på fritiden, är det nu dags att tycka till.

- Det ska vara enkelt att resa i regionen. Enkelt, bekvämt och prisvärt att resa kollektivt. Det blir en grogrund för nya jobb och ett bättre arbetsliv, säger Dan Gabrielsson.

Nya styrelser valda

I mars hade Byggnads avdelningar årsmöten och valde bl a nya styrelser

Bygg 6:an Väst, ordinarie ledamöter Bengt Karlsson, ordf, Benny Augustsson, kassör, Anders Fransson, vice ordf, Anders Kööhler, sekr, Jörgen Frödelius, Roger Sjöblom, Sture Petersson, Lennart Albrektsson, Mattias Lidén, Jan-Erik Idsjö, Niklas Sjölin

Bygg 12:an, ordinarie ledamöter Tomas Emanuelsson, ordf, Mats Gröndahl, vice ordf, Mikael Lundell, sekr/kassör, Peter Wensberg, vice sekr, Ingemar Morup, Michael Nyrén, Jonas Attenius, Jack Rolka, Bengt Eriksson, Joakim Kahlman, Parham Pour Bayramian

Byggnads Borås, ordinarie ledamöter Rolf Andersson, ordf, Tomas Lundin, kassör, Roland Andreasson, sekr, Peter Andersen, vice ordf, Rikhard Pernklint, Anders Gustavsson, Lennart Andersson, Bengt Larsson, Bo-Göran Lindblom

Byggnads avd 22 Halmstad, ordinarie ledamöter Stig Bengtsson, ordf, Margit Bik kassör, Martin Bengtsson, sekr, Kent Norberg, vice ordf, Henrik Nanne, vice sekr, Roger Andersson, Lars-Göran Eriksson

Parham Pour Bayramian och Jan Nyqvist hanterar bl a vvs- och kylfrågor. Mattias Gustafsson har lämnat Bygg 6:an Väst.

Nya ansikten vvs

Det har skett förändringar när det gäller de ombudsmän som arbetar med främst vvs- och kylfrågor.

Mattias Gustafsson, ombudsman Ansvarig för vvs-frågor på Bygg 6:an Väst, har slutat sin anställning. Jan Nyqvist, Bygg 12:an, kommer att ta över hans område tillsammans med Peter Hellberg (se sid 7). Jan kommer att vara placerad i Trollhättan. På Bygg 12:an börjar Parham Pour Bayramian. Han kommer närmast från en anställning som vvs-montör på Kungälv's Rörlägeri AB. Parham 031-774 33 42, Jan 0733-37 94 19

Nytt i avtalen från 1 april

Den 1 april 2011 inträder år två i avtalsperioden. Bevaka att du får höjningar, arbetstidsförkortning m m.

Byggavtalet

Utgående lön för yrkesarbetare höjs med 2:65 kr/tim. Grundlön höjs till 133 kr/tim.

Glasavtalet

Utgående lön höjs med 3:25 kr/tim. Grundlön höjs till 133 kr/tim.

VVS-avtalet

Utgående lön ökas med 2:65 kr/tim. Månadslön höjs med 461 kr/tim. Lägsta lön för yrkesarbetare är 135 kr/tim, 23 463 kr/mån

Kylavtalet

För tekniker/montörer som innehar certifikat enligt EG 303/2008, höjs lönen med 1,5 % på fasta månadslönen.

Plåtavtalen

Utgående lön höjs med 2:65 kr/tim. Månadslön höjs med 459 kr. Lägsta lön vid tidlönearbete 133 kr/tim/127:50 kr/tim (plåtbearb).

Entreprenadmaskinavtalet

Utgående lön höjs 461 kr/mån (2:65 kr/tim)

Läs mycket mer om t ex arbetstidsförkortning och föräldralön på www.byggnads.se under Verksamhet/Avtal och lagar.

Frågor till mättningsföreståndaren, se sid 14.

Hur hitta hela texterna?

Byggnads alla avtal finns på hemsidan, www.byggnads.se. Där kan du också logga in med person- och medlemsnummer (finns på Byggnadsarbetarens baksida), och hitta mer info. Hittar du inte ditt medlemsnummer maila till info@byggnads.se. Ange personnummer.

Medlemmar kan givetvis även hämta en avtalsbok på sin avdelning (se sid 2).

Vad vill du ha mer

Tiden flyger, ett år har snart gått och de flesta avtalen som tecknades i april 2010 var tvååriga. Byggavtalets löneöverenskommelse löper ut redan den 29 febr 2012. Och demokrati tar tid. Alla instanser ska säga sitt. Motioner (förslag till förändring) ska skrivas.

Med de förutsättningarna är det hög tid att börja fundera på vad nya avtal ska innehålla. Vad vill du förändra/förbättra?

Det du vill ska helst sättas på pränt. Det bör i alla fall vara färdigtänkt till vårens sektionmöte i början på maj se sidan 4. Det är väldigt snart. Tänk till NU! Och välkommen på möte.

Frågor? Ring din avdelning se sid 2.

Fyra styrelser samlades i februari för att påbörja sammanfogningen till en region.

Nu har nya regionen fått ett namn

Fyra av Byggnads avdelningar i Västsverige bildar vid kommande årsskifte en enhet, en region. De fem kontoren som finns idag blir kvar.

Avsikten med förändringen är att arbetet ska bli effektivare administrativt. Den tid som då frigörs kommer medlemmar direkt till del i form av t ex ännu fler arbetsplatsbesök.

Arbetet med omorganisationen pågår för fullt. Det är många olika steg som ska tas och det är viktigt i en demokratisk organisation att de tas i rätt

ordning. Mycket att tänka på med andra ord. Klart är dock att namnet på regionen blir Byggnads Väst och att regionens styrelse kommer att bestå av femton personer.

Vidare är det klart att sektionerna förvinner. Istället bildas medlemskretsar med betydligt friare former. Fötroendevalda kan samlas i klubbar med skiftande sammansättning. Ett regionfullmäktige och en regionstyrelse ska väljas. Kom på sektionernas möten i maj, se sid 4 och få mer info.

Tobias Gustavsson, Mathias Eriksson, Jonas Kumpula och Adam Lindgren, elever i årskurs tre på Borås Praktiska gymnasiums energiprogram minns att de träffat Peter Hellberg tidigare. Från april har Peter ansvar för att nå även vvs-ungdomar i östra Skaraborg, utöver Boråsområdet.

Varje minut uppbokad

Den som undrar vad en ombudsman gör på dagarna får här följa med Peter Hellberg en helt vanlig dag.

Va, känner du inte igen oss? skojar eleverna i åk 3 på Energiprogrammet (vvs) på Borås Praktiska Gymnasium. Peter Hellberg har besökt dem även för två år sedan. Då också för att ge facklig information och råd inför arbetslivet, en av Peters många arbetsuppgifter. Han är ombudsman på Byggnadsavdelning i Borås. Hans huvudansvar är vvs-frågorna vilket inkluderar bl a avtalsfrågor, lärlings- och utbildningsverksamhet. Plus att han hanterar plåt- och glasfrågor, arbetsmiljö m m.

Den här dagen börjar med ett snabbt besök på avdelningskontoret för att få med material till eleverna som han träffar kl 8. Den breda fackliga informationen blandas upp med anekdoter från Peters 20 år som rörläggare. Där förekommer oljeplattformar, kärnkraftverk, varv och industrier. Åren innan han blev ombudsman, via sitt MB-uppdrag, var han anställd på Bravida.

Efter att eleverna valt att bli medlemmar och han lämnat en broschyr om giftig svetsrök till dem och till skolans rektor åker Peter till avdelningen för att åtgärda några av alla lappar på skrivbordet. Dessutom ska han förbereda eftermiddagens fackliga s k UVA-möte på Limmareds Rör AB. Detta gör han under ständigt samtal med datorn.

– Vad gjorde jag för fel nu då?
En tallrik yoghurt tar fem minuter. Sen följer förberedande telefonsamtal för eftermiddagen, kopiering, broschyrletande, prat om ärenden med kollegorna, utskrift av deltagarlista och nedpackning av allt material.

Idag är han i alla fall befriad från telefonslingan inne på kontoret.

– Man vet aldrig vem som ringer och varför. Man kanske får sticka iväg.

I bilen stoppar Peter in en vit mjukplastskiva bakom ryggen. Han har ont i ryggen för tillfället.

– Vi tillbringar mycket tid i bilen. Jag kör 3 000 mil om året.

Efter ett kort passa-påarbetsplatsbesök inser Peter att han måste äta idag också. Buffé går fort. Klockan slår 12:30.

Då bär det av mot Limmared. Väl framme, före mötet med de anställda, skriver Peter lärlingskontrakt med arbetsgivaren för en av företagets lärlingar. Han är nöjd med att slå två flugor i en smäll eftersom det är en bit att resa hit. (Han har faktiskt en flugsmälla på kontoret. Uppmuntra effektiviteten?)

Under UVA-mötet pratar man om arbetsmiljö, avtalsförändringar, försäkringar m m. Och man utser ett skyddsombud. Som skyndsamt ska utbildas.

– Varje gång man är ute har man med sig något hem som ska efterarbetas.

Denna dag gav fyra nya medlemmar, lärlingskontrakt och nytt skyddsombud.

Jakt på viktigt papper under ett telefonsamtal.

En snabb yoghurtfrukost med Ronny Karlsson.

Peter har block på block där han antecknat vad han gör på dagarna. Kopiera och förbereda material till UVA-möte t ex.

Jesper Karlsson ska ha ett lärlingskontrakt. Arbetsgivaren Rolf Carlsson räknar Jespers arbetade timmar.

Möte med anställda på Limmareds Rör AB. Vem kan vara skyddsombud?

Eftersnack efter mötet och sedan hemåt.

Mikolaj Kosieradzki, tolk på Byggnads, har försökt hjälpa Janusz Nowicki. Det hade varit betydligt lättare och bättre för Janusz om företaget han jobbat på hade tecknat ett kollektivavtal.

Kolla att kollektivavtal finns

Tänk på vad du skriver på för papper. Särskilt om företaget inte har kollektivavtal.

Janusz Nowicki är polsk byggnadsarbetare. Han har bott i Sverige i tre år och är medlem i Bygg 12:an. Janusz har arbetat hos några olika arbetsgivare. I perioder har han gått utan arbete och levt på sparade pengar. När han då blev erbjuden ett jobb för 80 kr/tim (absolut inte avtalsenlig lön) skrev han på anställningspappren utan att notera att det också stod inklusive semesterersättning. När jobbet tog slut det trassel med uppsägningen och han fick inget arbetsgivarintyg. Då kontaktade han

Mikolaj Kosieradzki. Som stod hjälplös när det gäller timpengen. Arbetsgivarintyget fick Janusz dock hjälp med.

Om avtal saknas kan du inte kräva de förmåner som finns inskrivna i avtalsboken. Den som innehåller allt facket och arbetsgivarna har kommit överens om, t ex lönenivåer, arbetstidsförkortning och betalt på "röda dagar". Facket har inga medel att trycka på med utan avtal. Vidare finns risk att du arbetar oförsäkrad om kollektivavtal saknas.

Är du arbetslös och ung frestas du kanske att ta ett jobb, även om företaget saknar avtal. Gör inte det. Det kan stå dig dyrt. Och lärlingstimmar räknas inte.

Vi hjälper till att teckna avtal

Bygg 6:an Väst

Benny Augustsson, Mikael Holmqvist, Bengt Karlsson och Hans-Erik Lidén

Bygg 12:an

Jan-Erik Berg, Dan Berggren, Mats Gröndahl, Anders Johansson, Jan Nyqvist och Ingemar Rönn

Byggnads Borås

Ronny Karlsson och Tomas Lundin

Byggnads avd 22 Halmstad

Jesper Carlsson och Tomas Sundqvist

Mail och telefonnummer se sid 16

Läs senaste Byggnadsnytt på
www.byggnads.se

Skogsnära. Vi hälsar på innanför plasten. I maj 2011 är det inflyttning på den här etappen.

Husen ligger väldigt nära varandra. Kunde de ha delat hängränna funderar de som bygger.

Väggarna levereras i stora block med alla hål uttagna. Det har oftast stämt på millimetern.

Inga problem att fästa en kristallkrona i det här bjälklaget som är 16 cm tjockt

Större byggen på gång

Arbetsplatserna redovisade här är de större av dem som arbetsgivarna, enligt gällande avtal, har anmält till Byggnads 1 dec 2010 - ca 15 mars 2011.

Bygg 6:an Väst

NCC Construction Sverige AB

Markarbeten, Tanumstrand

Calles Bygg AB

Nyprod flerfamiljshus, Uddevalla

SEFA Byggnads AB

Nyprod fastighet, Trollhättan

Skanska Sverige AB

Grund och finplanering, Skara

Markarb o nyprod skola, Falköping

Backgårdens Bygg AB

Ombyggn fastighet, Trollhättan

Peab Sverige AB

Nyprod E6, Knäm-Lugnet

Nyprod biogasanl, Skövde

Veidekke Entreprenad AB

Nyprod lägenheter, Uddevalla

Bygg 12:an Göteborg

Bergman & Höök Byggnads AB

Nyprod kontor o lager, Askim

BRA Bygg AB

Nyprod flerfamiljshus, Eriksberg, Gbg

Symbolik. Ihopfogat blir starkt, det gäller såväl trä som byggare. Tommie Estling, Thomas Lindén

och Markku Reinikainen, tre av sju byggnadsarbetare i ett samarbetat lag här på Hallatorp.

Per-Olof Floberg, till vänster, tycker om att få jobba med trä. Han har saknat det. Att arbeta under väderskydd är också uppskattat.

Bygger hus där väggarna rör sig

Pluggar behövs inte när hyllor och lampor ska sättas upp i de här husen.

Trä. Det luktar trä när vi kliver upp för ställningstrappan. Taket på de sista av åtta hus i denna etapp är snart färdiga. Vi är på Hallatorp, nära Hestra Parkstad, i utkanten av centrala Borås. Fristad Bygg AB bygger med färdigtillverkade block av massivt trä. De levereras från Österrike med alla hål uttagna.

– Det har stämt på millimetern, berättar Per-Olof Floberg.

Det enda som behöver göras är urspårningar för el och vvs-installationer.

Per-Olof och Fredrik Salokangas avslutar takarbetet och lägger papp. Det två gånger brutna taket lutar för lite för

tegel. De yttre snickerierna t ex takfoten byggs med grånande lärkträ. Takstolar som sticker fram järnvitriolbehandlas.

Det ögat ser är vad väggarna och bjälklagen består av "säger" en broschyr. På utsidan blocken sätts dock en stomme i vilken 20 cm isolering i form av block läggs. Per-Olof ser för- och nackdelar.

– Den kliar inte, men dammar.

Fasaden, som monteras som liggande panel, består av rejält breda ihoplimmade fasade plank med en minispont.

Väggblockens utseende i profil för tankarna till limträbalkar eller en 10-15 cm tjock plywoodskiva.

Massivträ lever med huset och årstiderna. Trät vidgar sig och krymper. Trä

är också trögt och agerar därför som ett passivt system och utjämnar variationer i temperatur och luftfuktighet.

De första husen i området är byggda i massiv lättbetong. Trät ger en snabbare byggprocess. Starten för den här etappen skedde i november 2010 och inflyttning kan ske i maj i år. Var fjortonde dag har blocken till ett hus levererats. De dagarna har inneburit övertidsarbete.

Fristad Bygg AB har byggt liknande hus för HSB vid Nya Varvet i Göteborg. De här husen byggs i egen regi.

Innerväggarna målas. Det är svårt att se trä en marsdag. I byschan på rasten är man därför tveksam om köparna är medvetna om att de får ett hus som lever.

Större byggen på gång, fortsättning

Byggfokus Entreprenad AB

Nyprod förskola, Torslanda

Byggnads AB Tornstaden

Nyprod bostadsrätter, Monsung, Gbg

Hansson & Söner Entreprenad AB

Nyprod äldreboendelägenh, Henån

Hökerum Bygg AB

Nyprod lägenh/förskola, Gbg

Nyprod bostadsrätter, Askim

ICDS Constructors Ltd

Nyprod järnvägsbro, Gbg

JM AB

Nyprod lägenh, Kviberg, Gbg

Nyprod flerbostadshus, Astris g, Gbg

NCC Construction AB

Nyprod kontorshus, Skåneg, Gbg

Nyprod idrottshall, Väröbacka

Peab Sverige AB

Nyprod bad-, isanläggning och sport-hall, Angered

Nyprod lägenh, Herkulesg, Gbg

Sefa Byggnads AB

Rivn o nyprod klubblokal/kansli, Gbg

Skanska Sverige AB

Nyprod flerbostadshus, Kviberg, Gbg

Tommy Byggare AB

Nyprod lägenh, Kungsbacka

Nyprod flerbostadshus, Partille

Byggnads Borås

Peab Anläggning

Mottagningsstation, Borås

Skanska, Nyprod förskola, Bollebygd

Wäst-Bygg AB

Nyprod lägenheter, Borås

Byggnads avd 22 Halmstad

NCC, Om-och tillbyggn PIVA, Halmstad

MTB Bygg- och Anläggning AB

Nyprod lager, Halmstad

Nyprod lägenh Halmstad

Petersson & Hansson Byggnads AB

Nyprod äldreboende, Falkenberg

Pengar att hämta?

Missa inte att få ut ersättning från dina avtals- och medlemsförsäkringar.

Premiefrielseförsäkring

Vid föräldraledighet betalar premiefrielseförsäkringen avgiften till din pension SAF-LO under den lagstadgade föräldraledigheten. Men du måste ansöka om det. Läs på www.afa.se

AGS-försäkringen

Denna försäkring ger 12,5 % av betald sjukpenning i ersättning vid sjukskrivning från dag 15 om man varit anställd i minst 90 dagar. Läs på www.afa.se.

AGB-försäkringen

Gäller för dig som är 40 år eller mer om du blir uppsagd p g a arbetsbrist. Du ska ha varit anställd minst 50 mån under fem år i företag anslutna till försäkringen. Läs på www.afa.se.

Medlemsolycksfall-fritid

Används vid fritidsskador. Läs på www.folksam.se/byggnads

Kontaktpersoner (tel/mail se sid 16)

Morgan Karlsson, Bygg 6:an Väst

Charlotte Bejmyr, Bygg 12:an

Tomas Lundin, Byggnads Borås

Jesper Carlsson, Byggnads Halmstad

Anmäl arbetsskador

Det är viktigt att göra ordentliga arbetsskadeanmälningar. Råkar du ut för tillbud/olyckshändelse på arbetsplatsen, åk till vårdcentralen eller liknande för att få skadan dokumenterad. I framtiden kan det vara av stort värde. Besvären visar sig inte alltid direkt. Spara alltid kvitton för kostnader.

Fyll i skadeanmälan noga. Beskriv händelsen och orsaken till att olyckan skedde. Text "tegeläkten gick av. Den plötsliga händelsen orsakade ryggont".

Samma som ovan gäller för olycksfallsförsäkringen du har i medlemskapet.

Tomas Lundin arbetar med bl a försäkringar på Byggnads i Borås.

Skola som ger växtkraft

Att gå en utbildning på GAF är omväxlande. Deltagarna får en unik chans.

Fast inte utan att satsa.

Mer eller mindre stressade ramlar deltagarna in i skolans café där samling sker innan lektionerna börjar kl 17.30. En och annan lättar sitt hjärta efter dagen på jobbet eller över hur situationen är hemma. På ett drygt halvårs samvaro har första årskursens deltagare kommit varandra nära. I tre år ska de ha tid och ork att träffas varje torsdagskväll från september till april. I slutet på årskurs tre görs en veckas väl förberedd studieresa utomlands.

Göteborgs Arbetares Folkhögskola, GAF, är ensam i sitt slag i landet. Här bedrivs en facklig och politisk utbildning sedan 1919. Målsättningen är att skapa kunskaper för att kunna påverka i samhället. Utbildningen utgår från deltagarnas situation. Vid terminsstart går deltagare och handledare igenom vilka

kunskaper gruppen efterfrågar. Därefter görs studieplaneringen. Grupparbeten är vanligt. Och alla delar på ansvaret. Alltså kan ingen slarva med närvaron.

Första årskursen i år har samlat 22 deltagare från åtta olika fackförbund.

– Man vidareutveckla sig själv och får djupare allmänbildning och insikter om samhället och hur andra jobbar fackligt. Jag känner mig starkare, säger Sonny Andersson Rask, betongarbetare och med i Byggnads som bekostar medlemmars utbildning här.

– En helt fantastisk utbildning. Det jag lär mig på en GAF-kväll hade tagit mig ett år att lära mig i vanliga livet. Nu är det inte helgerna man längtar mest till utan torsdagskvällarna, säger Parham Pour Bayramian, vvs-montör.

Vill du veta mer kontakta Thomas Nilsson, 031-774 33 59 eller thomas.nilsson@byggnads.se. Anmäl skyndsamt om du är intresserad av att starta i höst.

Sonny Andersson Rask, i röd tröja, och Parham Pour Bayramian, i grå tröja på mindre bilden, är två av Byggnads medlemmar som gärna lägger en kväll i veckan i skolan, Göteborgs Arbetares Folkhögskola, GAF.

Lyssna och reflektera är här lika viktigt som att få tid till att utveckla sina tankar eller berätta en historia till punkt. Debattekniken, som ska användas i politiken eller i fackföreningsrörelsen senare, är väl inövad efter tredje året.

Blått hav en solig vårdag på Hermanö, den ö som sitter och hör ihop med Gullholmen.

Vår vid vatten

Alla medlemmar som får den här tidningen kan för en billig peng hyra en av Bygg 12:ans fyra stugor på Gullholmsbaden och TanumStrand. Lediga stugor kan finnas, främst på Gullholmsbaden, under våren.

Ring Yvonne Andersson för att boka och få mer info, 031-774 33 76.

Ta reda på vad facket gör

Kom på kurs och ta reda på vad facket är och gör och vad många kan utträta tillsammans. Även du som inte är medlem är välkommen.

Det finns svar för dig som saknar facklig erfarenhet och vill veta mer om facket. Få en introduktion under en dag. En kurs, där flera fackförbund deltar, återstår i vår, **27 maj**. Du behöver alltså inte ens vara medlem för att delta. Anmäl dig helst i slutet av april. Läs om ersättning för förlorad arbetsförtjänst och rätt till ledighet i rutan här intill.

Det finns även en tredagars **Medlemsutbildning** (för medlemmar) att söka i höst. Leta information om den på www.facklig utbildning.se. Eller hör av dig till den avdelning du tillhör. Se kontaktpersoner i rutan till höger.

Skyddsombudskurs

Den som känner sig ringrostig i sitt uppdrag som skyddsombud kan anmäla sig till en kurs

Är du skyddsombud men känner att du tappat stinget? Eller att du saknar viktig kunskap? Anmäl dig till en kostnadsfri tredagarsutbildning som LO regelbundet genomför, både som internat- och externatkurs.

Externatkursen för medlemmar som får denna tidning hålls i Göteborg eller Skövde. Nästa externatkurs hålls **12-14 sept** i år med senaste anmälan **17 juni**.

Internatkurs, på Runö folkhögskola, hålls den **5-7 sept**, anmälan senast **17 juni**.

Du kan också senare anmäla dig till en tvådagars påbyggnadskurs.

Läs mer på www.lo.se/studier.

Anmäl intresse, se grön ruta till höger.

Många av Byggnads medlemmar var med på introduktionskursen i april. Henrik Ågren och Robert Jansson lyssnar koncentrerat. Emil Katajamaa, Daniel Milfojevic, Daniel Thorn och Carl Launing syns i bakgrunden.

Tankar efter en facklig utbildning

Karl-Erik Jarnström, träarbetare och facklig förtroendeman

Det är alltid bra. Man behöver datera upp sig. Sen är det bra att få träffa likasinnade på andra företag. Vi är öppna mot varandra och pushar varandra när det gäller lönen.

Leif Larsson, anläggningsarbetare och facklig förtroendeman

Jag tyckte upplägget på kursen var bra och det var bra kursledare. Man fick mera insikt om olika saker som man inte visste innan.

Se "kungar" med rabatt

En hiphopmusikal om att inte ge upp spelas på Folkteatern i Göteborg i vår.

På *Kungarnas Gård* samlas ett gäng ungdomar som dansar ihop. Nu har kommunen fixat en scen i deras bostadsområde. Den ska invigas av bl a kungen och drottningen. Natten innan invigningen händer det som inte får hända...

En blandning av teater, film, dans och

musik. Om att inte ge upp trots svårigheter och om vänskap och solidaritet inom hiphopkulturen.

Grunden till föreställningen bygger på samtal med ungdomar om deras egna idéer, drömmar och visioner.

Premiären är 7 maj. Byggnads medlemmar kan köpa billigare biljetter till föreställningarna den 10-14 maj. Boka på 031-60 75 75. Säg att du är medlem.

Vad gäller när du går kurser

Deltagare på kurser får oftast ersättning (skattefritt stipendium) om de förlorar arbetsförtjänst. Man har rätt att få ledigt för fackliga studier om man informerar arbetsgivaren senast 14 dagar innan kursstart. Ibland ersätts resor och så gott som alltid bjuds deltagarna på lunch.

Frågor och anmälan till:

Bygg 6:an Väst: Morgan Karlsson

Bygg 12:an: Thomas Nilsson

Byggnads Borås: Ronny Karlsson

Byggnads avd 22 Halmstad: Margit Bik

Telefonnr och mail se sidan 16. Läs gärna mer eller anmäl dig på hemsidan,

www.fackligutbildning.se

Medlem i Bygg 6:an Väst och utan jobb? Gå en kurs

Bygg 6:an Väst erbjuder sina arbetslösa medlemmar studiecirkular gratis: facklig medlemsutbildning, data, internet, engelska, svenska, spanska, pengar för livet, keramik m m.

För info ring 0520-300 90.

Vinn fyra trisslotter

Vad föreställer bilden ovan?

Fyra trisslotter sänds till den medlem vars rätta svar dras först.

Vinnare i nr 1, -11 blev Johan Joelsson, Göteborg. Rätt svar: Uttrycket Wallraffa kommer från den tyske journalisten Günter Wallraff som under falsk identitet avslöjar t ex usla arbetsvillkor.

Skriv senast 31 maj till: Trisslotttävlingen, Byggvästen, Olof Palmes Plats 1, 413 04 GÖTEBORG alt marie.thegerstrom@byggnads.se (glöm ej personuppgifter)

Logga in på hemsidan

Är du medlem kan du logga in på Byggnads hemsida, www.byggnads.se. Där finns instruktioner att följa.

Nästa nummer av Byggvästen, nr 3, 2011, kommer i augusti 2011. Har du tips eller idéer om t ex arbetsplatser att besöka ring 031-774 33 61 eller maila marie.thegerstrom@byggnads.se

Mannen mittemot

Mittemot mig sitter en man. Han är 45 år gammal. Varje morgon är det samma sak, kaffet! Han ser alltid ut som att han sovit sex timmar för lite. När han reser sig upp ser han ut som en tyngdlyftare som lyfter tyngre än han orkar. Mannen mittemot lyfter dock inget annat än sin egen slitna kropp. Han pustar och stönar mest hela tiden. När han inte sover några minuter på rasten tittar han mest ned i bordet. Mannen mittemot gör mig ledsen. Jag försöker få kontakt genom att konversera, lättsamma frågor som "Blev det någon bärs i helgen?" eller "Har du fått dig något nummer på senaste?"

Jag har slutat med sådant, svarar mannen mittemot. Han har ont, han har 20 år kvar till pension. Han är en duktig snickare sägs det. Han verkar inte gilla sitt yrke längre. Det verkar inte finnas mycket som gör honom glad, jag har sett honom le två gånger. I hans leende kunde jag se en människa som är charmig och lekfull. Där såg jag en sådan människa som jag gillar, som jag så många gånger stött på i min bransch.

Mannen mittemot är inte längre en sådan människa i sitt arbetsliv. Vad som berövat honom sitt forna jag, kan jag bara gissa mig till. Att han är sönderarbetad behöver jag inte gissa mig till. Det yrke jag sysslar med, gillar jag väldigt mycket. Det yrke jag sysslar med, precis som många andra yrken, stressas sönder genom krav på effektivisering och högre tempo. Mannen mittemot har kanske som jag, velat visa framfötterna. Han har kanske som jag, velat vara företaget till lags. Han har kanske som jag, burit tyngre än man bör. Mannen mittemot har kanske som jag skyndat sig med ett moment för att få en klapp på axeln och känna känslan av att man är duktig. Kanske har han trott att hans kropp är oförstörbar, precis som jag tror. Mannens kropp mittemot är förstörd precis som min kropp kommer bli. Mannen mittemot kommer kanske klara av att kämpa i 36 000 timmar till. Men vad är det han kämpar för?

Jag ställer mig frågan, ska det vara så här? Jag tänker inte bli mannen mittemot!

Jack Rolka, snickare

Rickard Berg, Eric Andersson och Emmelie Josefsson känner sig inte nervösa inför framtiden. De tror att de kommer att få lärlingsanställning. Många andra byggelever är mer osäkra.

Byggare, det enda valet

Rickard, Eric och Emmelie är rejält nöjda med sitt yrkesval, snickare. Till sommaren är de lärlingar. Får de jobb?

På en stor banderoll i byggsalen på Viskastrandsgymnasiet i Borås står texten "I det här jobbet syns resultat". Ungefär det uttrycker Rickard Berg, Eric Andersson och Emmelie Josefsson är skälet till att de valde byggprogrammet på gymnasiet.

- Det är praktiskt, säger Erik.
- Man får skapa något.
- Det är det enda vettiga, säger Emmelie som kanske utbildar sig vidare men hon vill absolut lära sig från grunden.
- Jag vill skaffa mig så mycket kunskap det bara går.

De här tre tror inte att det blir problem att få lärlingsanställning. Rickard och Eric bor i Ulricehamnstrakten och har gjort sin praktik mestadels på företag hemmavid. Troligen får de fortsätta som lärlingar. Det ser lite svårare ut för Emmelie men hon är inte orolig även om hon upplever att en del företag tror att tjejer är kläna och inte vågar.

- Det gäller att vara envis. Jag kan!
Alla tre har recept på hur man får lärlingsjobb. Man ska visa att man vill lära sig, ta egna initiativ och passa tider. Och vara beredd att flytta.

De känner sig ändå inte säkra på att de kommer att vara byggnadsarbetare

hela livet eftersom det sliter på kroppen, även om de tränar på fritiden. Det finns ändå skäl som skulle kunna få dem att stanna

- Sällskapet tror jag faktiskt, säger Eric och ser också att lönen är viktig.

Nu hoppas de snart kunna försörja sig så att de så småningom kan få ett eget boende. Därför vill de få gjort sina lärlingstimmar så fort som möjligt. Att företaget de arbetar på då måste ha kollektivavtal för att timmarna ska räknas är de medvetna om. Likaså att medlemskap i fack och a-kassa är viktigt.

- Det är bra om det blir problem med löner till exempel eller om man blir arbetslös, säger Rickard.

- Försäkringarna är bra, säger Eric.

Att det kostar en slant vet de också.

- Det kan det vara värt.

Långt ifrån alla lärlingar är lika säkra på att få sin lärlingsutbildning (se ruta)

- Man utbildar för många helt enkelt, säger Jan Kujala, lärare i åk 3 där Rickard, Eric och Emmelie går.

Arbetsförmedlingen Bygg i Göteborg hade den 28 febr 2011 922 lärlingar (699 under 25 år) arbetslösa eller i någon form av program (se sid 3) registrerade i Västra Götaland. I Halland var motsvarande siffra 99 lärlingar (64 under 25 år).

Unga kämpar sökes

Nu är det dags igen. Byggnadsarrangerar tiokamp i Stockholm. Vilka unga medlemmar får åka dit för att försöka ta hem bucklan till sin avdelning?

Förra året vann Boråslaget hela tävlingen. För andra året i rad. Försvaret Borås sin titel i år? Utmana dem! Byggnads Borås och Bygg 12:an anordnar uttagningstävlingar för att utse de tremannalag som ska få åka till Rönneberga kursgård på Lidingö utanför Stockholm den 29 juni - 3 juli. Lag har tidigare år tävlat i grenar som paintball,

Bucklan i skyn. År 2010 vann Borås lag som bestod av Kim Ahlmalm, Linus Berg och Klas Gustavsson.

pillbågsskytte, facklig kunskap mm. Alla deltagare måste vara under 30 år.

Bygg 12:ans unga medlemmar är välkomna att anmäla sig själva eller ett lag till uttagningstävlingen den 21 maj på Skatås fritidsanläggning. *Ring Anders Johansson, 031-774 33 75 senast 13 maj*

Byggnads Borås har uttagning på Katrinedals Bowlingcenter onsd 18 maj kl 18. *Anmälan till Byggnads Borås 033-10 01 50 senast 6 maj.* Max 20 deltagare, först till kvarn gäller.

Se bilder på www.byggnads.se. Lycka till!

Unga inför ny region

Den 1 april träffades unga fackligt aktiva medlemmar från hela den nya regionen för att prata framtid.

Vill du vara med? Ring Andreas Eriksson, 0722-46 46 47.

Jonas var med och valde Juholt

Jonas Attenius var en av få byggnadsarbetare på kongressen.

I slutet på mars höll Socialdemokraterna extra kongress. Håkan Juholt valdes till partiledare. Jonas Attenius röstade och höll ett anförande.

Från hela landet deltog tre byggnadsarbetare, som arbetar på byggena, på kongressen. Jonas Attenius, träarbetare på Veidekke Entreprenad AB, tog chansen att från talarstolen delta i den allmänpolitiska debatten. Han argumenterade för en energieffektiv renovering av miljonprogramsbostäderna.

Jonas tror också på Håkan Juholt - Jag kände att han "sticker ut" och pratar så att han kan fånga folks intresse.

Redan i september 2010 hade Håkan Juholt kavlat upp ärmarna. Han spred då kraft till Bygg 12:ans representantkap inför valet.

Värsting

Snabbskott med kameran genom ett fönster. Två personer krålar omkring utan fallutrustning på ett tak med kraftig lutning. Det är som synes långt ner till marken.

"Ska bara" kan sluta hur illa som helst.

Bild: Peter Hellberg

All denna snö

Många är vi som har suckat tungt under snöskyffelns tyranni. Snön och kylan har visat sig från sin bästa sida under det senaste kvartalet.

Men till skillnad från oss vuxna så gläds barnen över att pulkor och skidor äntligen kan användas. Många är det också som under sportlovet har kastat sig utför i skidorternas branta backar. Alla dessa oerfarna skidåkare har gått i skidskola för att lära sig vilka regler som gäller i backen. De har också lärt sig att säkerheten är oerhört viktig så att ingen skadas i onödan. Budskapet är tydligt från de ansvariga, ha kul men riskera aldrig din hälsa.

Samtidigt runt om i landet har oerfarna ungdomar och arbetslösa utnyttjats hänsynslöst av oseriösa arbetsgivare genom att snöskottning från hustak har utförts utan skyddsutrustning. Media har rapporterat om olyckor och incidenter när snö och is har avlägsnats. Men ingen tycks reagera eftersom det i Sverige vintern 2011 är viktigare att få ett billigt pris än att se till att de anställda som utför arbetet har professionell säkerhetsutrustning. Det låga frestande priset kan även innebära att de som utför snöskottningen inte ens är skyddade av en försäkring eftersom låga priser och svartarbetskraft ofta hör ihop.

Vårt skyddsarbete inom byggbranschen har inte blivit lättare eller effektivare efter regeringens kraftiga nedskärningar av de ekonomiska medlen till de inspektörer som kan hjälpa och stödja oss i vårt arbete för en säkrare och bättre vardag för landets byggnadsarbetare.

Ronny Karlsson
Regionalt skyddsombud
Byggnads Borås

Regionala skyddsombud (telnr sid 16)

Bygg 6:an Väst: Bengt Karlsson, Benny Augustsson, Carl-Otto Widhja, Mikael Holmqvist, Morgan Karlsson, Hans-Erik Lidén, Örjan Bolin och Björn Åkesson

Bygg 12:an: Jan Thell, Hans Stevan-der, Dan Berggren och Jan-Erik Berg
Byggnads Borås: Ronny Karlsson och Peter Hellberg

Byggnads Halmstad: Stefan Bengtsson, Henrik Fager och Jesper Carlsson

Genomsnittsförtjänst per timme prestationslön och tidlön 4:e kvartalet 2010

Prestationslön (fördelningsförtjänst)					Tidlön (normtidförtjänst)			
	Bygg 6:an Väst	Bygg 12:an	Byggnads Borås	Byggnads Halmstad	Bygg 6:an Väst	Bygg 12:an	Byggnads Borås	Byggnads Halmstad
Mur	0	157:00	0	0	Saknas tabell specifikt för mur			
Trä/Betong	0/0	178:81/181:70	0/0	0/0	149:72*	149:57*	150:71*	149:75*
TBM* Ackord	180:88	181:88	177:63	179:29	-	-	-	-
TBM* Resultatlön	174:37	175:88	0	170:00	-	-	-	-
Anläggning	176:42	183:80	0	0	134:46	161:65	138:13	149:84
Maskin					161:46	164:60	0	157:83
Kran/Maskin					0	0	167:83	148:11
Rör	204:88	199:02	188:81	186:42	161:63	185:90	164:30	165:26
Industrirör/ Isolering	0	0	0	0	166:73/0	0/159:97	0/150:00	0/187:58
Plåt	170:57	170:57	170:57	210:66	Görs ingen tidlöneredovisning			
Papp	132:52	0	0	0	142:74	167:64	141:86	150:50
Undertak					0	164:95	150:00	150:05
Plattsättning	0	205:11	222:77	205:75	0	149:81	163:94	156:89
Sten					0	0	0	0
Golv	224:00	226:53	217:73	203:19	168:75	164:02	146:39	144:55
Ställning					142:19	151:91	116:96	147:96
Glas	0	147:32	0	0	149:52	146:51	147:56	145:29
Städ					127:31	113:63	0	114:10

Obs! Förtjänststatistiken i Byggnadsarbetaren kan skilja sig från den ovan. Här redovisas fördelningsförtjänst och fler TBM-ackord.

* TBM=Trä Betong Mur

Riktpunkter vid vvs-ackord

Lokala förtjänstriktpunkter, LFP, vid arbete på vvs-ackord är klara.

Förtjänstriktpunkt i normtidssystemet är det belopp som Byggnads avdelning och VVS-företagens regionala enhet enats om ska gälla i ett visst område. Den tillämpas för objekt inom området.

Bygg 6:an Väst

- 143 kr (1 nov 2010–31 mars 2011)
- 147 kr (1 april 2011–31 mars 2012)

Bygg 12:an

- 144 kr (1 mars 2011–30 juni 2011)
- 149 kr (1 juli 2011–30 juni 2012)

Byggnads Borås

- 143 kr (19 okt 2010–31 mars 2011)
- 147 kr (1 april 2011–31 mars 2012)

Byggnads avd 22 Halmstad

- 144 kr (1 jan 2011–31 maj 2011)
- 149 kr (1 juni 2011–31 maj 2012)

Frågor om lön, lönestatistik och avtalshöjningar

Kontakta någon av mättningsföreståndarna på avdelningarna.

Carl-Otto Widhja, Bygg 6:an Väst, Conny Johansson, Bygg 12:an, Magnus Carlsson, Byggnads Borås eller Tomas Sundqvist, Byggnads, avd 22, Halmstad. Telefonnr och mail se sid 16.

Konkurser

Följande konkurser har kommit till avdelningarnas kännedom under senhösten 2010 (inga konkurser rapporterade till Byggnads Borås och Byggnads avd 22 Halmstad).

Bygg 6:an Väst

556451-1219 Novawest AB
556152-9065 Valbodalsens Värme och Sanitet AB
556783-6431 Villamontörerna Bygg i Udddevalla AB

Bygg 12:an, Göteborg

556711-4573 C F Entreprenad & Konsult AB
556783-5045 S Rasmusson Byggnation AB

556786-4425 S Rasmussen Husbygg. AB
556556-0082 Ludwig Global Bygg & Motor Sv AB

556523-5255 Julin Snickeri & Ytbehandling AB

556787-0067 SEB Byggservice AB
556506-9993 H Andersson Snickeri AB
556668-3834 BF Håltagning AB
556759-4162 Storbyggarna i Väst AB
890221-5758 RMK Bygg

556706-9504 Alafors Bygg & Interiör AB
556710-7312 GbgBygg & Snickeri GBS AB
556546-0663 Ullevi Entrepr & Bygg AB
556715-5618 Fridhems Bygg o Entreprenad AB

Vad medlemmar förtjänat

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kr/tim, vilket dessutom också höjer både semesterlönen och pensionen. Siffrorna nedan, som informerar om regionens högsta förtjänster, talar sitt tydliga språk.

Har du frågor, vill du börja mäta eller vill du veta mer om övriga yrkesgruppers mätningar se kontaktinfo på sid 14.

Prestationslönestatistik TBMA* 1/12 -10 – 28/2 -11

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform	Avd
1	PSAB (Protective System AB)	Sagogången, Gbg	876 tim	247:00	Ackord	12
2	Bygg Bröderna i Falkenberg AB	Sandslätt	868 tim	242:23	Ackord	22
3	Peab	St Jörgen Slott, Gbg	1 549 tim	240:77	Ackord	12
4	Trollhättans Bygg & Industritjänst AB	KV Hönseberget, Uddevalla	1 799 tim	225:51	Ackord	6
5	Peab	Porslinsfabriken garage, Gbg	3 345 tim	224:85	Ackord	12
6	Peab Sverige AB	Ellenö, Färge-landa	888 tim	224:47	Ackord	6
7	PSAB	Syster Emmas gata, Gbg	2 064 tim	221:54	Ackord	12
8	PSAB	Sångspelsg, Gbg	3 200 tim	217:00	Ackord	12
9	PSAB	Södra Vägen, Gbg	841 tim	213:00	Ackord	12
10	Asplunds Bygg i Falköping AB	Horsås, Skövde	2 121 tim	210:77	Ackord	6
11	PSAB	Anna Lessels g, Gbg	147 tim	210:00	Ackord	12
12	PSAB	Kristinedalsg, Gbg	104 tim	210:00	Ackord	12
13	PSAB	Blåsvädersg, Gbg	825 tim	209:00	Ackord	12
14	PSAB	Råda, Mölnlycke	2 485 tim	208:00	Ackord	12
15	Calles Byggnads i Skövde AB	Björkängen 1 och 2, Töreboda	2 779 tim	207:17	Ackord	6

*TBMA=Trä Betong Mur Anlägg

Prestationslönestatistik VVS 1/12 -10 – 28/2 -11

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform	Avd
1	Radiator VVS AB	Kv Ärlan Korpen, Hjo	119	288:00	Ackord	6
2	NVS Installa-tion AB	Hovås Björlanda Pellets	104	285:07	Ackord	6
3	NVS Halmstad	Mosaikplatsen	724	281:32	Ackord	22
4	NVS Installa-tion AB	Krabbängsgårdens Pellets	287	279:96	Ackord	6
5	NVS Installa-tion AB	Norge Pellets	71	250:34	Ackord	6

Man kan fråga sig

Nu har det nya avtalet gällt i snart tre månader och de flesta frågetecknen har rätats ut. Det går fortfarande att hitta olika tolkningar men så har det väl mer eller mindre alltid varit.

Hur viktigt är det med ett avtal? Uppskattar vi avtalet på byggarbetsplatserna? Byggnads tappar medlemmar, varför? Är avtalet dåligt eller är det för dyrt att betala några kronor i timmen för att behålla det vi har och förhoppningsvis få det bättre framöver.

Vår generation har ett ansvar att förvalta och förbättra de avtal vi har förhandlat oss till för att så småningom lämna "stafettpippen" vidare till nästa generation. Om vi tar allt för givet, vilken start och intryck ger det kommande generationer? Vill vi att våra barn ska slåss om jobben med de som kommer från öst och deras slavliknande förhållanden, eller vill vi att alla på svensk arbetsmarknad ska ha schysta villkor?

Konkurrensen har förmodligen redan startat. Vi träffar på allt färre lärlingar på arbetsplatserna. Företagen vill inte ta sitt ansvar att anställa och utbilda lärlingar. De går hellre den lätta och förmodligen billigare vägen att handla upp underentreprenörer med utländskt ursprung. Statistik hos arbetsförmedlingen visar hur många arbetslösa ungdomar det finns i vår bransch. Det är skrämmande men visar ändå inte hela sanningen för det finns ett stort mörkertal med lärlingar som tvingats till annat t.ex. studier istället för ett arbete, därför är det viktigt att vi alla hjälps åt.

I april blir avtalshöjningen 0,8 % i lokal pott samt en höjning på 2,65 kr/tim.

När det gäller ackord kan man undra vart vi är på väg? Företagen vill införa prestationslöner som bygger på godtycke. Där kan de styra lönen efter hur mycket det blåser. Vi i Borås har haft flera premieackordsförhandlingar som strandat. Byter vi till något annat, av företagen föreslagna, lönesystem finns det genast mer pengar att få, man kan undra vad de tänker och vad deras långsiktiga plan är?

Med vänlig hälsning
Magnus Carlsson
Mättningsföreståndare
Byggnads Borås

Välj tåget den 1 maj

Nu är det dags att sätta ner foten mot orättvisorna som blir allt fler, främst för dem som har det sämre ställt i. Är du missnöjd, visa det den 1 maj.

Många provade lyckan. Slog du i en spik på tre slag fick du en hammare från Hultafors.

Den som inte säger något samtycker. Det är en klassisk sanning. alla människor känner sig dock inte beredda eller har de politiska faktakunskaperna för att högljutt kunna protestera mot orättvisor. Det kan vara så att du själv, anhöriga eller vänner råkat ut för

att till exempel sjukförsäkringsdagarna har tagit slut eller att ersättningen från a-kassan inte räcker till.

Ta ett första steg. Gå med i demonstrationståget den 1 maj. Vi måste visa att vi är många som vill ha en rättvis tillvaro. För många kan förändra.

Byggnads på mässa

I mitten på mars hölls Bygg -och Maskinmässa i Göteborg. Många unga besökare slog ett slag för Byggnads.

Frågor om avtal eller annat fackligt? Sök en ombudsman

Bygg 6:an Väst: 0520-48 92 70, Trollhättan eller 0500-44 75 00, Skövde

Bygg 12:an: 031-774 33 31

Byggnads Borås: 033-10 01 50

Byggnads avd 22 Halmstad:

010-601 10 22

Rösta i regionvalet 15 maj!

Din röst har större betydelse än du tror. Läs på sid 5

Direktnummer till personalen på avdelningarna

Bygg 6:an Väst/Trollhättan

Benny Augustsson	0520-48 92 92
Lena Bråberg	0520-48 92 78
Linnéa Ellström	0520-48 92 79
Kim Hjoberg	0520-48 92 84
Mikael Holmqvist	0520-48 92 85
Bengt Karlsson, ordf	0520-48 92 93
Morgan Karlsson	0520-48 92 83
Rickard Kronlid	0520-48 92 75
Mona Malm	0520-48 92 81
Jan Nyqvist	0733-37 94 19
Carl-Otto Widhja	0520-48 92 86
<i>Skövdekontoret</i>	
Örjan Bolin, TBM	0500-44 75 03
Sofia Fredriksson	0500-44 75 01
Hans-Erik Lidén	0500-44 75 07
Björn Åkesson	0500-44 75 04

Bygg 12:an (går även till mobiler)

Conny Alfredsson	031-774 33 36
Yvonne Andersson	031-774 33 76
Gisela Asp	031-774 33 72
Charlotte Bejmyr	031-774 33 35
Jan-Erik Berg	031-774 33 83
Dan Berggren	031-774 33 54
Rita Ekman	031-774 33 95
Tomas Emanuelsson, ordf	
	031-774 33 63
Mats Gröndahl	031-774 33 67

Anders Johansson	031-774 33 75
Mathias Irvemo	031-774 33 12
Conny Johansson*	031-774 33 94
Conny Jan Johansson*	031-774 33 91
Anders Karlsson	031-774 33 71
Leif-Johan Karlsson	031-774 33 92
Mikolaj Kosieradzki	031-774 33 86
Ann Lundberg	031-774 33 22
Mikael Lundell	031-774 33 74
Thomas Nilsson	031-774 33 59
Parham Pour Bayramian	031-774 33 42
Marianne Rataj	031-774 33 57
Ingemar Rönn	031-774 33 51
Roland Schüller	031-774 33 14
Hans Stevander	031-774 33 78
Marie Thegerström	031-774 33 61
Jan Thell	031-774 33 81

Byggnads Borås

Peter Andersen	0708-13 61 56
Rolf Andersson, ordf	0708-13 61 58
Magnus Carlsson	0708-13 61 57
Gunilla Haag	033-20 55 70
Peter Hellberg	0708-13 61 55
Ronny Karlsson	0708-13 61 59
Tomas Lundin	0708-13 61 54
Eija Thorsén	033-20 55 69

Byggnads avd 22 Halmstad

Agneta Adgård	010-601 13 91
Stefan Bengtsson	0708-29 93 57
Stig Bengtsson, ordf	0708-29 93 51
Margit Bik	0708-29 93 58
Lennart Björnkvist	0708-29 93 59
Jesper Carlsson	0733-30 09 68
Henrik Fager	0733-30 09 67
Britt-Inger Fransson	010-601 13 90
Tomas Sundqvist	0708-29 93 54

Vill du hellre maila? Ersätt första delen i mailadressen nedan med namnen ovan:

*fornamn.efternamn@byggnads.se**

* Eftersom två ombudsmän på Bygg 12:an heter Conny Johansson skiljs deras mailadresser åt genom att Conny Jan Johansson har ett j i mailadressen: conny.j.johansson@byggnads.se

Du kan givetvis också maila frågor till avdelningarnas "brevlådor" för vidarebefordran till person med rätt kunskap.

bygg6an@byggnads.se
bygg12an@byggnads.se
boras@byggnads.se
halmstad@byggnads.se